

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Dariny Ličkovej v právnej veci žalobcu: **A., spol. s r.o.**, N.X., N., IČO: X., zastúpeného advokátom Mgr. P. P., B.X., P., proti žalovanému: **G. W., s.r.o.** D.X., S., IČO: X., o zaplatenie 66 819 Sk s prísl., vedenej na Okresnom súde v Bratislava III pod spisovou značkou 28 Cb 239/03, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 17. októbra 2006, č.k. 2 Cob 40/2006-96, takto

r o z h o d o l:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 17. októbra 2006, č.k.: 2 Cob 40/2006-96 sa **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 29. novembra 2005 č.k. 28 Cb 239/03-68 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 66 819 Sk s 10,9 % úrokom z omeškania od 16. mája 2003 do zaplatenia a 17 746 Sk náhradu trov konania. Vo zvyšku v časti úrokov z omeškania žalobu zamietol.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia z mandátnej zmluvy uzavretej 31. januára 2002 sa žalovaný ako mandatár zaviazal poskytnúť žalobcovi komplexnú colnú službu a služby

s tým spojené v zmysle § 566 a nasl. Obchodného zákonníka. Žalovaný bol oprávnený priamo zastupovať žalobcu, o.i. vyhotovovať colné a sprievodné doklady a nahradiť druhej zmluvnej strane vzniknutú priamu škodu. Z colných deklarácií súd zistil, že žalovaný označil dovážaný tovar od odosielateľa (Indie) ako extrakt korenín – rezinoidy zo sladkého drierka a chmeľu a tovar zaradil pod kód č. 33019021, na základe čoho bolo vyrubené clo vo výške 1163 Sk, 45 160 Sk, 18 910 Sk. Z faktúr indického dodávateľa súd zistil, že dovážaný tovar je označený ako olejoživice. Podľa colného sadzovníka účinného od 1. júla 2002, ktorý je prílohou nariadenia vlády SR č. 598/2001 Z.z. pre tento tovar je kód č.130019090, z ktorého dovozu sa clo neplatí. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalovaný porušil ustanovenia mandátnej zmluvy, pretože tovar zaradil pod nesprávnu položku colného sadzovníka. Žalovaný v colnom konaní vystupoval ako priamy zástupca žalobcu, preto bol oprávnený podať odvolanie voči rozhodnutiu colného orgánu, ktorý žalobcovi z dodávky z dovozu vymeral clo. Túto skutočnosť súd nepokladal za rozhodujúcu, lebo pre podanie odvolania nebol zákonný dôvod. Odvolanie možno podať vtedy, ak colný úrad určil zatriedenie tovaru inak, než ho určil deklarant. Uplatnenú výšku úroku z omeškania vo výške 17 % ročne súd nepovažoval za zodpovedajúcu zákonu, lebo obvyklá sadzba úrokov požadovaná bankami za úvery v roku 2002 boli 9,87 % ročne. Preto priznal úrok z omeškania vo výške 10,9 % ročne odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby na súd, lebo žalobca nepreukázal, že by svoj nárok uplatnil u žalovaného skôr.

O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 3 OSP s tým, že žalobca bol neúspešný len v nepatrnej časti, a preto mu priznal plnú náhradu trov konania.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný odvolanie (č.l. 185 spisu). Namietal, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdil vec. Má za to, že s odbornou starostlivosťou a v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi pre žalobcu obstaral záležitosti vyplývajúce z mandátnej zmluvy. Poukázal na vyjadrenie Colného riaditeľstva SR, ktoré potvrdilo správnosť postupu žalovaného v predmetnom colnom konaní. Vytýkal súdu prvého stupňa preskúmanie právoplatných rozhodnutí colných orgánov v tom, keď súd mal za to, že tovar bol nesprávne zaradený do položky colného sadzovníka. Súd prijal subjektívny názor žalobcu o nesprávnom zaradení tovaru v colnom vyhlásení, a to bez overenia správnosti. Súd na rozdiel od colného orgánu nevidel tovar, ktorý bol tomuto orgánu predložený a na základe čoho potom colné orgány dospeli k záveru, že napriek údajom uvedeným v obchodných dokladoch, tovar je zaradený správne. Nesprávnosť či správnosť môže posúdiť len orgán,

ktorý rozhodnutie vydal, a to v inom konaní na to určenom. Nebolo preukázané, že žalobcovi vznikla škoda ani to, že žalovaný porušil povinnosť zo záväzkového vzťahu. Za škodu nie je možné považovať plnenie, ktoré bolo právoplatným rozhodnutím uložené žalobcovi colným orgánom. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol. Súčasne žiadal priznať náhradu trov konania.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa v časti výroku o náhradu trov konania podal žalobca odvolanie (č.l. 80 spisu). Namietal nesprávny súčet súm za vyčíslené jednotlivé úkony, ktorý je v správnej výške 18 146 Sk.

Krajský súd v Bratislave preskúmal rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 OSP a rozsudkom zo 17. októbra 2006 podľa § 220 ods. 1 OSP napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh zamietol. Súčasne žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu 21 834 Sk náhradu trov konania.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd vychádzal so stanoviska Colného riaditeľstva SR z 2. septembra 2005. V ňom je uvedené, že deklarant je povinný správne vyplniť tlačivo jednotného colného dokladu (ďalej len JCD), kde uvedie opis tovaru, jeho druh, množstvo spolu s číselným kódom. Ak sa colný úrad stotožní so zaradením tovaru, prepustí tovar do navrhovaného colného režimu. Ak sa nestotožní, určí správne zatriedenie sám a ak tomu nebránia iné zákonné dôvody, prepustí tovar do navrhovaného colného režimu, prípadne mu prideli navrhované colné schválené určenia správnym rozhodnutím podľa § 154 ods. 3 Colného zákona. Na základe toho odvolací súd dospel k záveru, že sporný tovar bol predložený colnému úradu na schválenie. Ak by nebol zaradený správny kód, sám colný úrad by z úradnej povinnosti tento kód zmenil. K takémuto úkonu nedošlo, colný úrad vyrubil na dovážaný tovar clo, proti ktorému rozhodnutiu nebolo podávané odvolanie a žalobca o to žalovaného ani nepožiadaval. Preto žalobca neunesol dôkazné bremeno o vzniku škody a zodpovednosti žalovaného, resp. porušenia dohodnutých ujednaní mandátnej zmluvy. Z toho dôvodu napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie (č.l. 103 spisu). Namietal, že odvolací súd nesprávne zhodnotil skutkový a právny stav, a preto dospel k nesprávnym záverom. Má za to, že žalovaný nesprávne a v rozpore s poskytovaním služieb s odbornou starostlivosťou určil zatriedenie tovaru do nesprávneho kódu v colnom vyhlásení a neporadil sa so žalobcom. Poukázal na faktúry zahraničného dodávateľa, z ktorých podľa

žalobcu jasne vyplývalo, že išlo o olejoživice, ktoré sú oslobodené od cla. Žalovaný sa neporadil so žalobcom ak mal pochybnosti o zatriedení tovaru uvedeného na faktúrach, či dovážaný tovar má byť oslobodený od cla, mal žalobcu vyzvať, aby špecifikoval tovar a jeho zatriedenie pod príslušný kód a na základe takto určeného postupu malo dôjsť k vybaveniu colnej deklarácie tovaru. Žalovaný napriek písomnej výzve žalobcu z 15. augusta 2002 nepodal odvolanie voči nesprávnemu zatriedeniu tovaru v rozhodnutí colného orgánu o vyrubení cla. Na to mu nebránila žiadna skutočnosť, lebo v colnom konaní vystupoval ako priamy zástupca žalobcu. Mal k dispozícii plnú moc, teda bol oprávnený podať odvolanie. Z toho dôvodu mu konaním žalovaného vznikla škoda za ktorú zodpovedá. Preto žiadal, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP) prejednal dovolanie žalobcu po zistení, že podľa § 238 ods. 1 OSP je prípustné, že bolo podané včas podľa § 240 ods. 1 OSP preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 OSP ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Žalobca v prejedávanej veci uplatnil proti žalovanému právo na náhradu škody podľa § 373 Obchodného zákonníka. Žalobca porušenie právnej povinnosti žalovaného odvodzuje z ustanovenia § 567 Obchodného zákonníka a z mandátnej zmluvy, ktorú účastníci konania uzavreli 31. januára 2002, a to z článku III. bod 3.2. (práva a povinnosti zmluvných strán) a článku VI. bod 6.1. (sankcie). Podľa žaloby žalobcovi vznikla škoda zaplatením vyrubeného cla za dovážaný tovar, ktorý je od cla oslobodený. Porušenie právnej povinnosti žalovaného odôvodňuje nesprávnym uvedením colného sadzovníka dovážaného produktu žalovaným a neuplatnením odvolania proti rozhodnutiu colného orgánu.

Podľa § 373 Obchodného zákonníka kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenia povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť.

Zodpovednosť za škodu podľa tohto ustanovenia je objektívnou zodpovednosťou, kde pre jej vznik sa nevyžaduje zavinenie. Predpokladom pre vznik zodpovednosti je však porušenie povinnosti zo záväzku, vznik škody a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a porušením povinnosti.

Podľa § 567 ods. 1 Obchodného zákonníka mandatár je povinný postupovať pri zariaďovaní záležitosti s odbornou starostlivosťou.

Ustanovenie § 567 ods. 1 Obchodného zákonníka upravuje postup mandatára, aby svoju činnosť na základe mandátnej zmluvy za mandanta vykonával s odbornou

starostlivosťou. Je dôvodné predpokladať, keďže mandatár vykonáva predmet zmluvy ako svoju podnikateľskú činnosť, že túto činnosť bude aj vykonávať v zmysle tohto ustanovenia.

Podľa čl. III bod 3.2. sa žalovaný ako mandatár zaviazal postupovať pri poskytovaní služieb ako priamy zástupca žalobcu (mandanta) v colnom konaní podľa § 9 colného zákona s odbornou starostlivosťou podľa pokynov mandanta a v súlade so všeobecne záväznými predpismi a so záujmami mandanta.

Žalobca tvrdil, že žalovaný nepostupoval pri vyplňovaní údajov na tlačive jednotného colného dokladu s odbornou starostlivosťou, keď dovážaný tovar nezaradil správne pod položku colného sadzobníka 1301 90 90 ako olejoživice, ktoré sú bez cla, ale ako oleoresiny pod položku 3301 90 21, pri ktorom je clo vo výške 7,6%.

Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní sa stotožnil s názorom žalobcu, že žalovaný nekonal s odbornou starostlivosťou.

Odvolací súd sa naopak stotožnil s názorom žalovaného, že ak colný úrad voči číselnému kódu na tlačive jednotného colného dokladu by mal námietky, tak by ho z úradnej povinnosti zmenil. Preto mal za to, že colný sadzobník bol vyplnený žalovaným správne.

Odvolací súd však zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa len na základe dôkazov vykonaných týmto súdom. V odôvodnení zmeneného rozhodnutia chýbajú potrebné hodnotenia a závery odvolacieho súdu o rozhodnutých skutočnostiach, ktorými súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie. Odôvodnenie je stručné, čo robí rozsudok nepreskúmateľným a nepresvedčivým, teda v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 OSP.

Odvolací súd sa predovšetkým nezaoberal skutočnosťou, či žalovaný svoju činnosť zástupcu deklaranta v spornej veci vykonal tak, aby deklarantovi (žalobcovi) v colnom konaní žiadna škoda nevznikla. V danom prípade z vykonaného dokazovania nie je zrejmé či žalovaný pri vyplňaní tlačiva jednotného colného dokladu mal k dispozícii všetky potrebné doklady (prepravný list, dodací list, faktúry zahraničného dodávateľa), z ktorých by bol zrejmý druh dovezeného tovaru, oleoresin tak, aby mohol vyplniť číselný kód zodpovedajúci tomuto druhu tovaru.

V prípade, ak by žalovaný potrebné doklady nemal k dispozícii, tak bol v zmysle zmluvných podmienok povinný túto skutočnosť žalobcovi oznámiť, pretože mandátnou zmluvou sa žalobca zaviazal ich žalovanému poskytnúť (článok III bod 3.2., 3.6.).

Tiež odvolací súd si neoveril správnosť zatriedenia predmetného dovážaného tovaru podľa colného sadzobníka.

Je nepochybné, že tlačivo jednotného colného dokladu vyplnil žalovaný ako zástupca deklaranta a jeho podpísaním sa stal zodpovedným za správnosť údajov uvedených v colnom vyhlásení (§ 81 ods. 3 colného zákona č. 238/2001 Z.z.). Žalovaný sa nemôže zbaviť objektívnej zodpovednosti tým, že colný úrad colné vyhlásenie prijal, vyznačil dátum prijatia a colník osvedčil jeho prijatie podpisom (§ 83 cit. zákona). Colný úrad nie je povinný (len môže) preskúmať doklady, ktoré sú prílohou k písomnému colnému vyhláseniu na účely overovania pravdivosti a úplnosti prijatého colného vyhlásenia (§ 88 písm. a/ colného zákona).

Preto so stanoviskom odvolacieho súdu, že colný úrad pri zistení nesprávneho kódu by sám tento zmenil, nie je možné v prejednávanej veci súhlasiť, pretože odvolací súd na takéto stanovisko nemal ani skutkový a ani právny podklad.

Záver odvolacieho súdu o tom, že žalobca nepreukázal vznik škody ani zodpovednosť žalovaného za vznik škody nie je v odôvodnení rozhodnutia dostatočne odôvodnený a presvedčivý.

Dovolací súd preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil podľa § 243 ods. 1 OSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 OSP).

Bude preto úlohou odvolacieho súdu, aby preskúmal odvolanie žalovaného a odvolanie žalobcu s prihliadnutím na vyššie uvedené a znovu o veci rozhodol.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 10. júla 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: